

DOKUMENTATION
RÖRELSELEKTOR ALEKSANDRA CZARNECKI PLAUTES ARBETE
MAGISTERPROGRAMMET *FRÅN TROJA TILL VERDUN* 2013 – 2014
STOCKHOLMS DRAMATISKA HÖGSKOLA

*Du som var med mig när vi stred vid Troja - Liket du planterade i trädgården –
Slog det rot - Blommar det i år?
Vill du gå i de dödas fotspår? Vågar du resa tillbaka till Troja?
Tror du på rättvisa? Och i så fall – tar du ansvar för berättelsen?
I det kollektiva minnet är du inte ensam.
Där finns en kör och åt den är givet ansvaret att berätta.
Kören är klok, förskräckt och en aning opportun – precis som du.*

**DOKUMENTATÖR THERESE DAHLBERG
STOCKHOLM BELGIEN FRANKRIKE 2013**

RUBRIKER

INLEDNING

UPPVÄRMNING

WALKS

KROPPSLIG LÄSNING CENTRALSTATIONEN STOCKHOLM

ATT VARA RESANDE – ATT VARA PILGRIM

KROPPSLIG LÄSNING VLADSLO BELGIEN

KROPPSLIG LÄSNING MONUMENTET VID VIMY FRANKRIKE

INTERVJU MED TVÅ STUDENTER, FÖRFATTARE TOMMY OCH ALEXANDER

INTERVJU MED ALEKSANDRA

INLEDNING

Jag som dokumenterat Aleksandras arbete heter Therese Dahlberg.

Jag följde Aleksandras arbete med hennes studenter under första hälften av höstterminen 2013.

Arbetet tog studenterna och Aleksandra på en resa till Belgien och Frankrike men framför allt har de färdats på minnets vägar. Med kollektiv trafik. Det kollektiva minnets färdmedel.

Jag har följt med som en nyfiken medresenär. Jag har använt kameran för att fånga bilder, videofilmen för att fånga skeenden och pennan för att fånga reflektioner. Detta är den skriftliga delen med utvalda fotografier och till de flesta passager finns ytterligare bilder och dessutom rörligt material. Dokumentationen är tänkt som en uppsamling av material inför Aleksandras fortsatta arbete i hennes konstnärliga utvecklingsprojekt – *Kroppen som instrument - På spaning efter nya kroppsliga kompetenser.*

Du behöver inte lösa biljett för att resa med på Aleksandras och studenternas resa men det kan vara bra att kasta ett litet öga i deras parlör nedan.

Vänligen Therese Dahlberg

Tillägg från Aleksandra Czarnecki Plaude

*Under arbete med magisterklassen Från Troja till Verdun – Körvärk (2013-2014) tog jag fram och utvecklade två specifika begrepp och tekniker: **Kroppslig läsning** och **Körkroppen**. Dessa två begrepp, centrala i arbete med kroppen som instrument under för denna magisterklass, används återkommande i Therese Dahlbergs dokumentation. Här följer en kort beskrivning:*

Kroppslig läsning är en metod för individuellt arbete kontra ensemblearbete. Metoden bygger på att med kroppen som instrument göra inhämtning av yttre och inre impulser och omvandlar dessa till fysiska aktioner i förhållande till rummets/platsens energi och arkitektur inklusive ljus, ljud och all levande materia. Under tystnad, med hjälp av medveten andning och fysiska element som exempelvis tempo, topografi, arkitektur, rumsliga avstånd mm görs en observation och fysikaliserings som liknar en rörelseimprovisation. Syftet med kroppslig läsning är dock inte det performativa uttrycket utan att med kroppen som instrument studera och undersöka en plats samt "lagra i minnet" fysiska observationer, mentala iakttagelser, sinnesförnimmelser och känslomässiga intryck. Fokus ligger på att kroppsligt och mentalt samla in, arkivera och senare förvalta individuella fysiska och känslomässiga förnimmelser i förhållande till kollektiva erfarenheter – det kollektiva minnet. **Kroppslig läsning** baseras delvis på tekniken Viewpoints.

Körkroppen är en benämning på ensembleträning som syftar till att utveckla individens lyhördhet, sensibilitet, sceniskt närvaro, kroppsgehor och fysik i förhållande till gruppkänsla, samspel, ensemblekänslighet för musikalitet med element som puls, timing, rytmisering, orkestrering mm. **Körkroppen** är med andra ord körens dagliga ensembleträning inför ett senare arbete med samskapande process av ett performativt verk/installation inklusive gestaltning och konstnärligt interpretation. I träningen ingår bl.a. andningsövningar, röst- och rörelseötyder, improvisation, komposition i rum och tid samt individuella uppgifter - en så kallad "körledning". Ordet "Körledning" i detta sammanhang innebär att en individ utifrån sitt yrkesspecifika kunnande och erfarenhet förbereder, föreslår och leder gemensamma ensembleuppgifter.

Orden "Kör" och "Körledare" syftar inte på den musikaliska betydelsen kör=sång. Dessa hänvisar istället till det antika dramat och körens funktion som bärare av kunskap och vittne av händelser, förmågan att se bakåt och framåt. Kören är klok, förskräckt och en aning opportun, åt den är givet ansvaret att berätta med det kollektiva minnet som en gemensam nämnare för körens alla individer.

Aleksandra

UPPVÄRMNING

Aleksandra: Och vad jag är ute efter tillsammans med er nu är en teknik, eller delar av en teknik så att ni kan också göra en kroppslig läsning, en ordlös läsning av de platser vi kommer besöka. Eller ja, vissa platser av de vi kommer att besöka. Några kanske vi besöker mer traditionellt men vi kommer ju i alla fall som jag tänker nu besöka minst två monument där jag då vill föreslå att vi gör den här ensembleläsningen för att ta in den kroppsligt.

Och så måste vi ha liksom med oss lite på fötterna för att vi måste respektera den här platsen. Som är där, som vi besöker, fortfarande kommer det dit folk som söker sina anhöriga, hittar sina anhöriga. Eller inte hittar, men det är ju liksom minnesmärke över väldigt många människors öden som vi knappt kan tänka oss även om det finns dokumenterat och vi kan läsa om det så, så att vi måste ha med oss den här, nyfikna men respektfulla kroppen och körkroppen för vi är 10 personer. Det är många som ska in på en plats. Så där tycker jag, jag är ganska mån om att vi har ett gemensamt språk. På fyra dagar. (Skrattar)

UPPVÄRMNING

- Bäckenet, pröva ner. Svanken ner!
Öppet hjärta -dramatiskt fokus.
Ögonen - och läpparna!

- Det blir lite arga leken nu?

- Det är fänigt att titta så på varandra men man får skratta! Det är en form så det är inget heligt nu. Vi får vara människor.

Först det här mötet instrumentet med andningen. Det handlar om dels att jag kan förnimma min egen andning framför allt och i förhållande till dig och dig som medspelare. Men också med en förhöjning som en ensemble som studerar så att man blir ju liksom en individ i det här kollektivet.

Egentligen hela det här arbetet med fysisk ansträngning är emot den klingande pausen, stillheten. Så vi hittar en slags scenisk närvaro, en slags energi där även stillhet har en, är fylld av rörelsen. Okej?

WALKS

Aleksandra: Men vad man gör, vad viewpoints är, det är ett system för oss, som jag tolkar det, en metod för oss som sitter i publiken att kunna prata om det som händer på scenen. I termer av tid och rum. Lite stort. Och som aktör också kunna prata om det som händer i min improvisation tillsammans med min grupp utan att behöva säga, när jag stod där så kändes det, för då är det jättesvårt att upprepa utan att man får lite, några konkreta pusselbitar till att prata om tempo, topografi, som är förflyttas i mönster. Vi har en väldigt tydlig topografi i våra walks till exempel när vi rör oss på den här schackbrädan. En annan topografi är att jag kanske går i cirklar, en annan är att jag kanske går tvära kast i rummet. Så topografi kan man väl säga kartan av spår om vi skulle ta bild som vi lämnar när vi rör oss. Tempo är hur snabbt eller hur långsamt vi går igenom rummet, eller hur länge vi står i en paus. Okej? Så det är för oss att ha ett språk.

Student: Rytmen. Det är grunden liksom

Student: Hjärtat är din grundpuls

Student: Idag tyckte jag att allt gick så långsamt

Aleksandra: Ibland uppstod gemensamma rörelser. Ta alltid ett beslut om du vill avstå eller gå med

UTDRAG REFLEKTION EFTER ÖVNING

Aleksandra: Jag vill fråga er om ni minns någon känsla under den här lilla promenaden? Alltså, jag kan ta som exempel, jag minns, jag minns många men det jag väljer nu att berätta är då när jag märker två kroppar, en lång och en lång, sen fattar jag efteråt att det var du och du. Men då uppfattar jag inte det och två kroppar är på väg och jag känner nu vill jag gå lite snabbare än dom. (Skrattar.) Så min tävlingsinstinkt kommer in så jag liksom, ni går ju två väldigt distinkt framåt och så jag där och så känner jag att jag har två...

(Går upp och visar)

Här, här ungefär är jag och så ni där. Och så tänker jag att jag har väldigt lite tid på mig att ansluta och sen lyckas jag med det och blir jätteglad för att jag lyckas också komma över och bli lite snabbare. Det är mitt ögonblick, jag kommer ihåg min känsla. Vad minns du?

Student 1: Jag hade också något med fart. Jag kommer inte ihåg med vem det var men jag var på väg ditåt och så kom jag ihåg att det gick några i samma riktning och att vi liksom gick längre fram och så insåg jag att jag kommer aldrig komma ikapp dem inte för att dom kommer hinna vända innan utan för att dom går snabbare än vad jag gör. Och då försökte jag öka på mitt tempo men precis då så vände dem och då blev jag kvar med någon slags, jaha, nu då -känslan. Vad ska jag hitta på nu?

Aleksandra: Besvikelse-känsla?

Student1: Tomhet, lite så här vad ska jag fylla det här med nu?

Aleksandra: Du, fick du någon känsla?

Student2: Ja, tillfredsställelse. Synergier. När vi rör oss tillsammans. Ibland en frustration för att jag känner att ju mer jag liksom går in i gruppen desto mer tappar jag takten. Alltså, det här gå rät och hålla takten det blir mer fokuserat på de andra. Det är liksom ett ständigt pendlande.

Student3: Ja, jag har en stark känsla av att vara i en slags kollektiv lite sorgsen möda. Jag ser väldigt mycket liksom alla de här kämpande ansiktsuttrycken. Ganska ensamma men liksom samtidigt i ett slags kollektiv, ett litet sorgset kämpande.

Aleksandra: Och hur känns det för dig då?

Student3: Ja, jag känner mig som en sorgsen kämpande människa bland andra sorgsna kämpande människor. Liten, också.

Student4: Jag skulle vilja hålla med där och tillägga att som är starkast är just i den här baskänslan, stunder av gemenskap.

Aleksandra: Du känner en känsla av gemenskap?

Student4: Ja, och besvikelse när man inte heller får med någon. Jag såg att du sa nej, och det hände flera gånger. Man vänder och så bara en hel ignorering och det är väldigt starkt. Eller, ja, en bruten gemenskap. I kombination med alla impulser, att inte få bestämma själv. I och med att man håller en form så sker ju den där gemenskapen utifrån en egen isolerad vilja. Det är coolt.

Student5: Varje gång jag kommer bakom någon så är det som att jag liksom försöker hålla blicken så, kommer in i någons väntande rygg. Det är också en stark känsla, det är någon slags ensamhetskänsla men också någon slags, jag vet inte, någon slags energi. Jag följer dig, liksom.

Student6: Ja, just det. Jag blev glad vid något tillfälle just för den här gruppen sorgsna människor. Jag tänkte då att det där ska jag ju återanvända, det känns som att vi är animerade på något sätt. Animerade gubbar. Man skulle kunna använda den där rörelsen i någon slags överblick över någon slags stad. I en animationsfilm.

Aleksandra: Vad kände du då när du kom på det?

Student6: Jag blev glad. Jag tänkte liksom det här ska jag komma ihåg

Student8: Jag tycker att det var massor känslor hela tiden. Man möts och skiljs. Men den där väggen, man får en känsla av hot. Liksom, nu är vi fiender, nu står vi mot varandra liksom, också den där känslan av slump, jag tänker på den där filmen vi såg igår, det är ju så där att nu råkar jag bo i det här landet och du bor i det där så nu ska vi döda varandra. Jag fick verkligen den känslan.

Aleksandra: Slump-känsla?

Student8: Ja, på något vis. Man kan slumpvis bli fiender med någon. Fast man kan också plötsligt se att det är ju bara mina klasskompisar. Men den där snabba växlingen liksom.

Aleksandra: Man kan känna kontrasten liksom.

Student8: Känsla av hot, nu är det jag mot dem men sen så går det över ganska snabbt. Det var intressant.

Student9: Jag kände det som att det var en trygghet att jag vet, på något sätt känns det som att vi har varit här med kropparna tillsammans några dagar och det känns som att jag känner alla, jag gör ju inte det intellektuellt men det kändes som att jag vet vilka alla är på något sätt.

Aleksandra: Vad heter den känslan då?

Student9: Trygghet. Att det är liksom stängda dörrar, och vi är i den här lilla grottan liksom och som att det är en trygghet och som att jag har lite koll, vet var alla var. Och så en gång så kom det någon bakom mig och liksom flåsa i nacken och då började jag kolla runt, vem är det för att liksom se, utesluta, och så kunde jag inte komma på, och då blev jag liksom så här, men vem är det? Den känslan...

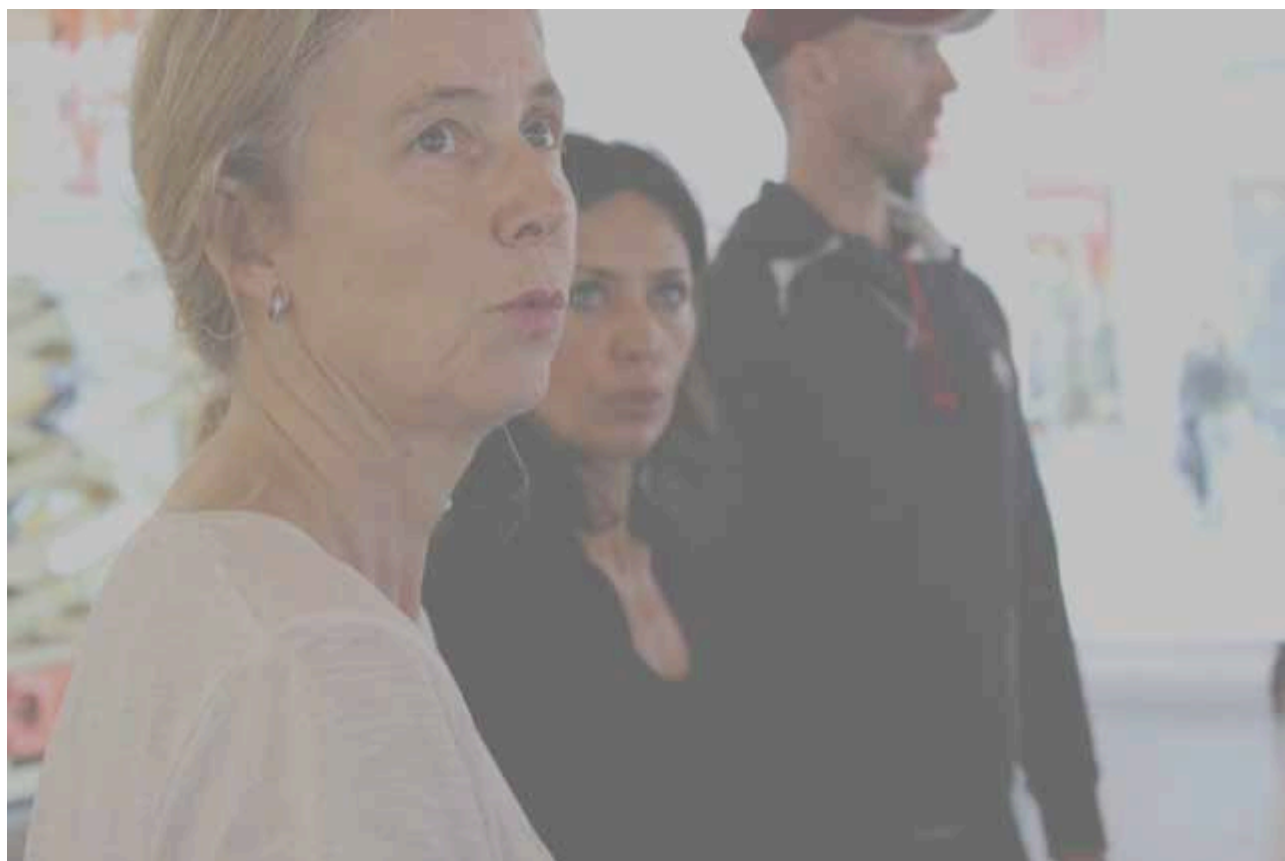
Aleksandra: Vad är det för känsla?

Student9: Ja men lite så där, lite oroligt vart det, men vem är det? Att jag ska leta efter vem det är.

Student10: Kombinationen av total närvaro och utträkning.

Men 't ° 'h@pngp<videofilm nr 1 WALKS

KROPPSLIG LÄSNING CENTRALSTATIONEN

Efter uppvärmning följer en kroppslig läsning inne i Centralstationens hus under cirka 20 minuter.

Student: Vi intog en plats som är ganska ogästvänlig

Student: Jag har en stark inneboende clown inom mig. Ju fler som tittar desto värre clown blir jag.

Student: Jag fick som en kontakt med hela rummet.

Student: Efter ett tag blir man som osynlig och i det ögonblicket ser man så mycket mer.

Student: Hur ska jag göra så att det inte blir en performance men ändå gå in i det?

Student: Tempot gör mycket med oss människor.

Student: Andningen var mitt redskap till att hålla mig kvar i ögonblicket och inte sugas in i rummet

**

Milenc 't ° 't@pngp<xf gofilm nr 2 CENVRALEN

OM ATT VARA PILGRIM – OM ATT SE

Citat Alexander Skantze: "Pilgrimer reser och känner. De underkastar sig mysteriet, tar in kunskapen med sina kroppar. Blir ett med det oöversättbara och delvis obegripliga. Hemligheten som också är nödvändig i berättandet. Att våga erkänna sin maktlöshet, sin oförmåga att förstå. Inte söka svaren och förklara och reproducera dem. Utan söka ekot, som fortfarande genljuder. "Turister reser och ser. De söker den vetenskap den vetenskap som handlar om förklaringar, om varför och hur. Det slags kunskap som är nödvändigt i allt berättande, oavsett om det är individuellt eller kollektivt, i så väl fakta som fiktion. Även när vi står inför det största och hemskaste av olyckor".

KROPPSLIG LÄSNING VLADSLO

-Vi lämnar den historiska platsen som huvudfokus nu. För historien den har vi ändå med oss, den finns klingande i bakgrunden. Vi tar in den med det mänskliga perspektivet.

**

Milenc 't ° 't@nngp <xideofilm nr 3 KYRKO GÅRDEN'VLADSLO

**

UTDRAG UR REFLEKTION DAGEN EFTER

Aleksandra: Godmorgon, vi har en timma ungefär för den här samtalsstunden. Tanken är att samla ihop erfarenheten från promenaden igår för den kroppsliga läsningen. Vi har fokus på att ge varandra utrymme lika mycket som att få ur sig. Det är en bra lyssningsuppgift. Vi kör på ett samtal.

Student1: Jag kan börja. Jag tyckte att det var en stor skillnad mot läsningen vi gjorde i Stockholm. (Syftar på Centralstationen) Stockholm var mer bekant förstås, man har varit där många gånger och här var det så, alltså man ville förstå platsen på ett annat sätt. Jag struntade kanske lite mer i resten av kören. Dom andra läser på gravstenar, på skyltar, och dom historiska minnena var så starka. Det var en helt annan upplevelse tycker jag. Mer med tiden också tycker jag, man tänker sig tillbaka till historien. Centralstationen var mer här och nu. Jag tycker att det var en stor skillnad. Och mer att man blev en iakttagare än en medspelare. Det tänkte jag på.

Student2: Jag håller helt med. Också tänkte jag på, såklart, det gjorde väl alla, att tempot blir naturligtvis helt annorlunda. Eftersom tempot är lägre så finns det mer tid till reflektion. När det är

högt, andning och allting sånt påverkas ju. Det blir lättare att känna om man ger sig själv tiden att vila lite också.

Aleksandra: Vad hände vidare med tempot?

Student3: Det var omöjligt att springa därinne. Det kunde man liksom inte välja för då hade man brutit liksom.

Aleks: Så rummet gav liksom avgränsningar ?

Student3: Ja

Aleksandras: Jag la ju på 10 minuter, nästan en kvart. Vi sa 20 minuter men jag kände utanför att det var inte möjligt att göra det på den tiden. För att, det var på ngt sätt en annan orkestrering från början. Platsen krävde den där, gå in, det tog så lång tid.

Student1: Så det blev mer än en halvtimma?

Aleksandra: Ja

Student1: Jaha, intressant

Aleksandra: Upplevde ni det

Studenter: Nej

Student4: Ja. Verkligen.

Aleksandra: Är du ensam om att uppleva att vi la på tid? Berätta ni andra.

Student5: Jag tyckte att det kändes strax över 10 minuter. Mycket kort.

Student2: Väldigt komprimerad tid för mig också.

Student4: Jag var glad att det var längre. Jag vill inte att hon ska komma och bryta, jag gömmer mig. Det var så, jag ville bara fortsätta och fortsätta. Jag kunde gjort det I flera timmar köandes det som.

Student5: Jag kände starkt upplevelse av, linjer, parallella promenader. Excercis. Och liksom, eftersom den här platsen är så fruktansvärt inrutad och till och med så stod deras titlar och allt vad det stod så kändes det som om att de var inte där i egenskap av att vara begravda människor utan av att vara begravda soldater. Arkitekturen, detta extremt inrutade system, och det kändes som att flera gånger att vi I avstånd mellan varandra, gick I de här linjerna, skapade ordning och gick I ordning och form och piska. Piska upplevde jag flera gånger.

Aleks: Var det via topografi som du upptäckte det?

Student5: Ja, det vet jag inte. Jag upplevde det nog i en kombination av intryck från hela rummet och innehållet på stenarna. Och det faktum att det här är en begravningsplats som är helt konstruerad. Precis som ett militärt mönster är helt konstruerat. Obehagligt tyckte jag att det var.

Ovarmt. Fast nedkastat I en övrigt väldigt vacker miljö. De här stora mäktiga ekarna som hade en oregelbundenhet och sånt. Det , jag tycker att det var starkt.

Student4: Min starkaste var nog när det skiftade för mig. För som på T-Centralen till exempel så var det ganska hektiskt och då blev kören på något sätt det lugna, lugnet, där fann man lugnet. Medans nu när man kom till den här platsen så var alla liksom så här, vi hade åkt bil och sånt där, och då var alla liksom, då blev naturen det som jag sökte mig till, det var liksom det som var lugnet. Gräset, träden och himlen. Hela det här, ja, på något sätt tog in det först. Och sen efter kanske en kvart, 20 minuter så då blev det som ett skifte, då var det som att alla hade landat liksom och då var verkligen alla en del av platsen. Jag kände inte en skillnad på kören och på er andra och på gästerna. Det kändes som att alla hade blivit en del av den platsen. Och det var, då blev det plötsligt, som att jag kunde ta in allt, då blev det plötsligt som alla var där. Det var för mig en skön känsla.

Student1: Jag tycker att det var så mycket saker. Det var väldigt vackert när flera kopierade den här mannen. Statyn. Jag fattade först inte, men sen bara okej, det där den. Tre personer, till slut.

Aleksandra: De gick på Shape.

Student1: Ja.

Student2: Det var faktiskt samma. Du, jag tror du, satte dig först som vanligt, och jag kom gående och så var det x som stod och kopierade på sidan om och jag fick en sådan stark impuls, jag måste sätta mig så, jag kan inte bara se det här och inte delta. Det går inte. Så då var det bara.

Aleksandra: I wiew-point kan man kalla det för ett väldigt starkt påstående i ett rum. Lite teknik, också, även om det är viktigt med upplevelsen. Så när man kommer med ett starkt bud. Så kan man, annars är det här lyssnandet, körens uppgift är att vara närvarande , lyssna och samspela, men för att det ska hända något så behöver vi starka påståenden. Är de för många så försvinner dem men om man hittar en grupp som har en grundton, som ni sa alla att efter ett tag så var vi där , då börjar det hända något. Då är man ute efter ett starkt påstående så tillslut kan det hända något. Man kan ansluta sig eller så ifrån, eller göra något emot eller avstå. Så man har det här medvetna valet återigen, tekniskt olika möjligheter till olika val.

Student8: Säg dem igen.

Aleksandra: Hänga på, förhålla sig genom att göra emot den impulsen som alla gjorde och den tredje är att avstå men att vara i närvaron.

Student8: Betrakta?

Aleksandra: Betrakta, men vara i den här energin. Man är ju med, man kan ju vara ett starkt påstående, alltså vi kommer ju göra det här vidare sen, I övningsrummet som kanske är lite lättare än platser men, man kan också förstärka ett starkt bud som kanske två eller tre gör och hjälpa publiken att se det. Genom att faktiskt avstå, är ni med? Vi ska prova det här, men det här var ju ett väldigt starkt påstående där man faktiskt också kunde göra som repetion. Men då kan vi ju också återanvända vissa element en halvtimme senare och publiken känner igen, nu är vi där igen för att knyta an historien. Det är en slags berättarteknik, kroppsligt skrivande. Partitur för kören. Det ni faktiskt nu, nu är vi inne på det här kollektiva skapandet, det föreslår jag som en möjlighet och detta tar lång tid ibland att komma till. Jamen nu berättar vi, jamen nu skriver vi. Okej? Är ni med lite på vad jag är ute efter? Någon mer, något minne?

Student9: Jag har inte sagt något minne, och det är väl precis vad vi pratade om, det här att, när vi satte igång så vart det lite mycket. Det hände så mycket grejer. Det var som så här, vi skulle in där och hålla på. Och jag bara, vad ska jag göra? Så jag gick in och satte mig på en bänk och tittade bara och efter ett tag då det blev bara subtilt, då man inte såg att det var någon som gjorde något då blev det väldigt fint. Intressant. Som stenen som vissa gjorde. Så såg jag efter en stund, du, du stod och läste på stenarna och så backade du en bit och ås tänkte jag att det där, det där kan ja relatera till. Så då började jag härma dig lite.

Student1: Jag härmade också dig när du läste.

Student9: När jag läste fick jag också en chans att läsa namnen. Kändes som att annars, om jag bara går runt och läser, då är jag inte riktigt med i giget. Måste göra någon grej också. Men då kunde jag hitta det där. Ja men det var när det lugnat sig lite blev det rät fint allting.

Student3: För mig var det när jag var vid det momentet, läste på stenarna, namnen fick betydelse. Det är det att det liksom handlar om en massa människor som ligger här. Eller hur det nu är, symboliskt eller vad det nu är. Så namnen blev liksom, jag kom in i någon slags rytm där med namnen och många namn vara likadan. Bruno. William. Frans. Liksom det blev någon slags rytm i det där. Som jag kunde använda mig av just i det här, kunde få en rytm av namnen och sen röra mig bakåt. Det var något där. Och det blev också ett lugn i det. Det var nog där jag liksom tog in platsen som bäst. Eller mest liksom.

Aleks: Ett ostinato.

Student1: Kände du av att vi repeterade dig?

Student3: Nej, det gjorde jag inte.

Student8: Jag såg dig Student5 när du marscherade som soldat och liksom det där, med att avstå. För du och student2 ni stod bredvid varandra. Ni hade suttit ner och så reste ni er upp och tog varandras händer och sen så liksom tågade ni iväg tillsammans. Jag såg er gå och du vinkade åt mig att komma med.

Student5: Höll vi varandras händer?

Student2: Jag lyfte upp dig för att vi satt ner och tittade på varandra och så reste jag mig upp och så gav jag dig handen för att hjälpa dig upp.

Student8: Det var en väldig gemenskap. Och så tågade ni tillsammans och det var som att ni tågade ut i kriget som soldater och så vinkade du åt mig att följa med.

Student5: Du ville ju följa med såg det ju ut som

Student8: Jag kunde inte det. Det kändes som att du ville ha med mig, kom med oss, liksom ut i striden, kriget. Jag kände att nej, jag kan liksom inte gå med dem. Jag ser, jag såg på er på avstånd och så såg jag er och så gick ni ut och så skiljs ni åt. Du fortsatte, du var väldigt mycket en soldat. Med din hatt, alltså du gick så mycket, det såg verkligen ut så mycket som den unga soldaten som tågade ut i krig när du gick. Och du var väldigt mycket soldat och väldigt mycket teater, jag menar det är någonting, när man gör lumpen, värnpliktig soldat, de har ju något annat egentligen, man låtsas, jag menar en värnpliktig soldat, han låtsas vara soldat hela tiden. Det var så mycket att du låtsades.

Student5: Alltså jag, det är ju bara att låtsas så mycket som man kan i det här läget

Student8: Du tågade liksom rakt ut i kriget, i de här raderna av dödsfälten och jag följde efter på långt håll och såg dig.

Student5: Jag upplevde dig att du satt på fältet, helt ensam, satt mitt bland alla andra döingar. Alltså fält där det var lik överallt och du satt mitt i.

Student8: Jag kände det inte så

Student5: Du behövde inte vara där

Student8: Jag såg dig och du...

Student5: Vi hade en fåra där vi marscherade bort och du såg så ensam ut.

Student8: Ja...

Student5: Men du kom inte

Student 8: Ensam är att vara betraktare men ni hade er gemenskap, alla ni som skulle ut och dö.

Student1: Men då hade ni motsatta riktningar? Du skulle från kriget liksom?

Student8: Jag upplevde det som att du gick in i en kulspruteeld.

Student1: Det är oklart var fronten ligger verkar det som, men så verkar det ju varit också i verkliga fall.

Aleksandra: Ni får tänka också lite så här att i vanliga fall, förutom att vi läser platsen här och det också är att sätta in historia så är det också att samla material. Det kan vara ett kort ögonblick, det kan vara en minnesbild. Det kan vara en rent teknisk, när jag kopierade det, eller gjorde det så hände det här. Alltså jättebra om man kan ha det som en uppgift till alla att den här gången skriv upp om det är något som ni tycker att vi kan lägga i lådan med förslag. Pusselbitarna vi ska samla ihop till att ha material för det kommer vi att ha stor nytta av. Om det ligger någon bild där, någon skriver, någon ritar. Anteckna. Ansträng er att komma på. Sen är det som en bank, allt kommer inte att användas men då finns det möjlighet att prata, att välja.

Student4: Hur långt ska det vara?

Aleksandra: Jag vet inte, ni väljer olika sätt att dokumentera. Återanvända det senare, det kan vara bilder, en dikt.

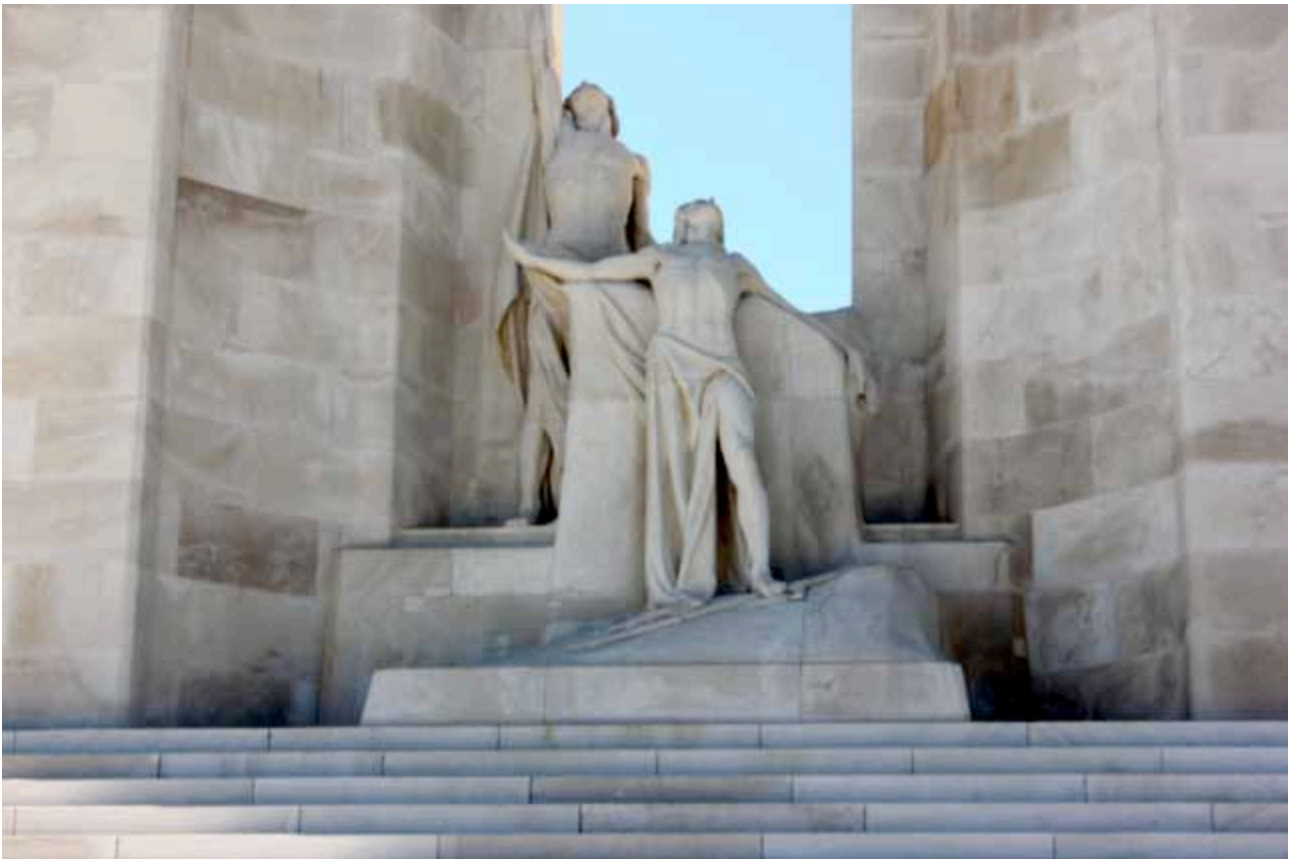
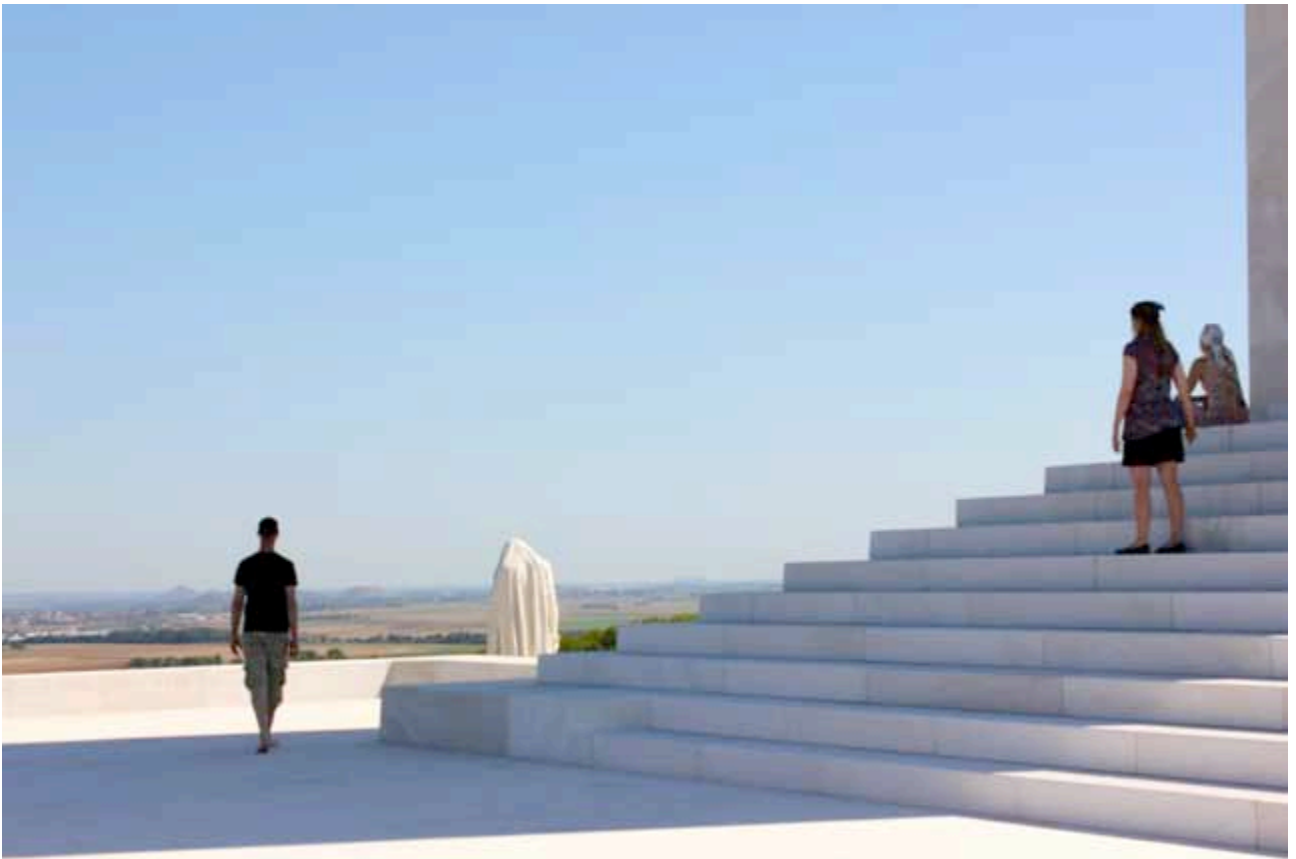
Student1: Jag blev väldigt insnöad på detaljer. Jag tog med de här.

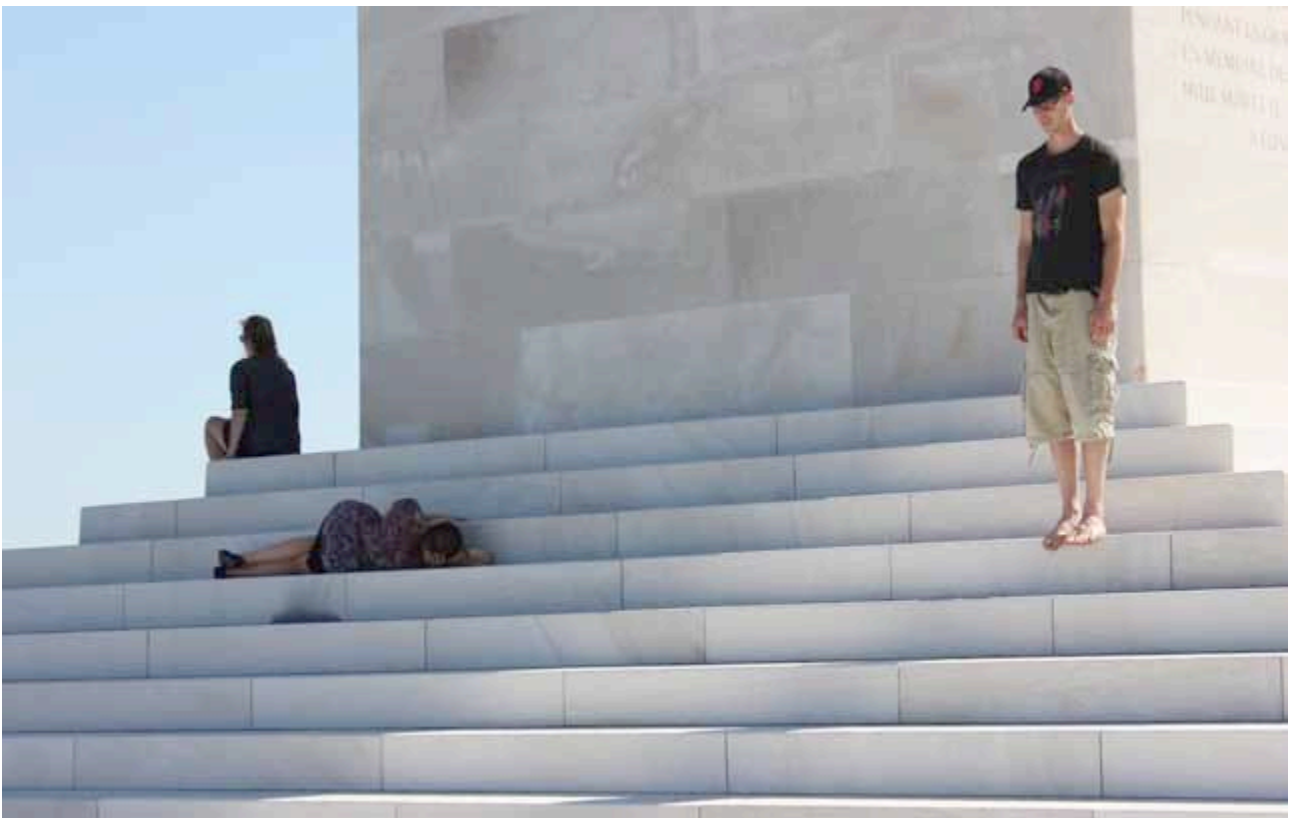
Lägger två ekollon på bordet.

Student1: Jag tänkte att den här var liksom den unga soldaten, första året. Man är liksom grön och lite så här, spänstig och har en fräsch mössa. Och sen det här är de som dog liksom på slutet. De som dog den 10 november. Man har liksom ruttnat lite inombords och krympt lite så här. Mössan är lite smutsig. Det passade in för mig.

KROPPSLIG LÄSNING MONUMENTET VID VIMY

**

Mlem't'°'l@pmp<xideofilm nr 4 VID MONUMENTET

INTERVJU MED STUDENTER

Intervju med filmmanusförfattarna Alexander Skanze och Tommy Håkansson
(redigerad version Aleksandra)
den 21 oktober 2013

Aleksandra: Ni som författare är individer men ni representerar också någonting. Texten och ordet har en enorm kraft och makt. Jag har blivit mer och mer intresserad av bryggan mellan teater och film. För skådespelaren är det olika processer, en i teater och en annan i film. Repetitionstiden för skådespelaren i en teaterproduktion är till för att text och kropp ska falla samman. Texten sjunker i samband med ensemblearbete. I film är det en annan förberedelse, skådespelaren ska komma med texten nedsjunken i kroppen till filmdagen. Man har ju provat den själv, kommit fram till någonting och sen är det i mötet med regissören och med andra skådespelare som det kan uppstå någonting men man är rätt så klar kroppsligt, replikerna har sjunkit ner i kroppen för att det ska vara möjligt att jobba på inspelningsdagen. Nu utbildar vi något bredare men det finns ändå den här traditionen att man umgås med texten länge. I teater söker skådespelaren uttryck, gestaltning och starka påståenden i rummet kombinerat med att undersöka texten. I film måste du kunna dina repliker by heart, du har lärt in dem själv och sen dessutom kan du improvisera fritt kring texten, du ändrar texten, du kan ta bort den, eller hur?

Alexander: Absolut, den är ju inte alls lika fast som i teater.

Aleksandra: Med Körvärk hoppas jag vi gör några kullerbyttor på skolan gällande scenspråk och filmspråk. Jag är nyfiken. Det är olika typer av konstnärer och konstater som möts på golvet och går igenom en och samma process. Jag är jättenyfiken på att höra hur det är för var och en av er att jobba med till exempel min metod kroppslig läsning. Hur tänker en författare?

Tommy: De här övningarna är ju väldigt annorlunda. Jag skulle ju aldrig gjort dem om jag inte blivit instruerad till att göra dem kan jag ju säga. Jag hade ju inte kommit på dem. Jag menar kroppslig läsning. Att överhuvudtaget tänka på ett rum som en fysisk plats där vi kan relatera till varandra med en tanke på att nästa steg ska det här bli någonting ytterligare, en gestaltning. Jag ser det här som en nyttig erfarenhet för att bli bättre på att skriva, med allting som man skriver en scen, en scenanvisning... Låter bra i huvudet men hur känns det att göra den? Hur ser det ut utifrån?

Aleksandra: Vi har ju jobbat tillsammans ett år innan. I Slovenien. Då var det ju ingen förberedelse innan. Vi åkte på resa. Och så fick ni jobba med kroppen direkt på plats.

Tommy: Ja precis. Ibland nu så uppstår det något harmoniskt, bara här och nu, det är guld liksom. Men lika snabbt kan man ju tappa det där för man blir väldigt medveten att man själv gör någonting. Jag är ingen teaterperson, ingen skådespelare, så den här känslan som man ibland kan uppnå, när man känner att det svänger, man får som en ton tillsammans, den är ju rätt lätt att gå upp i. Sen är det svårt att hålla den i liv och jag antar att det är det som skådespelare kämpar med.

Therese: Hur skulle du kunna använda det, tänka fysiskt, uppleva fysiskt - hur kan man skriva en rörelse? Det där du nämnde om hur du kan skriva scenanvisningar, hur du upplever den i rummet och sen kan du bara förstå att du kanske kan skriva den så här för att du vet hur det känns när du gör den. Den upplevelsen när det svänger, hur kan du skriva den? Hur skulle du kunna formulera den i ditt hantverk som är författande tror du?

Tommy: Det vet jag inte riktigt om jag kan. Det är ju att, att omvandla, det är svårt så klart, men det är bra att ha med sig. Konkreta exempel som från Slovenien, är ju när vi var uppe i bergen och helt plötsligt började jag tänka på hur det lät runt omkring. Upptäckte att det inte finns ett ljud häruppe, det är helt tyst. Alla ljud som uppstår när man går förstärks, det hade jag nytta av när vi skrev våra texter. Så ska det ju alltid vara men det är lätt att glömma bort. Speciellt när det handlar om krig och sånt, att någon såras och så. Hur skriver man det att någon ligger och dör? Jag vet inte. Det sitter ju inte som sten men det finns något i kroppen.

Aleksandra: Jag funderar på det här med preparation och även då för författare. Att jobba ensam kontra att jobba med en ensemble och skådespelarprinciper, dvs. att vara, närvara hos någon annan. Är det något du funderat på Alexander?

Alexander: Eh, ja, för mig är det som att kroppen tar in och tankar ger ut. Input och output. Och jag kan ju säga att, jag ser ju absolut att utforska kroppen har ett stort värde på bägge sidor, jag kan känna att kroppen som instrument i filmandet är jätteviktigt men det är liksom inte riktigt mitt bord. Det finns ju t o m så här, ajja bajja, skriv absolut inte i filmmanus vad folk ska göra med kroppen. Det är inte ditt jobb som manusförfattare.

Aleksandra: Är det uttalat?

Alexander: Det är uttalat. Det värsta man kan göra är att skriva "han böjer sig fram så här och sätter koppen så här" Däremot kan man skriva att "han kommer in och är rasande". Så får regissören och skådespelaren på plats hitta vad det raseriet innebär för honom. Så det är liksom. Gör aldrig regissörens jobb åt honom. Om du inte är regissör förstås. Men om du inte är det så handlar det om att respektera en väldigt tydlig gräns. Det har jag haft väldigt mycket med mig. Man måste skriva väldigt lite i ett filmmanus. Du kanske har en annan uppfattning?

Tommy: Om man nu just ska presentera någon som rör sig in i ett rum så tänker jag att medvetenheten om kroppen är om han släpar sig in eller går in eller så. Jag tänker en extra gång på att formulera mig precis som jag vill att det ska se ut. Så gör man ju alltid.

Alexander: Jag tänker att kroppen som instrument blir intressant då det handlar om input. Läsningsar. Och det är ju oavsett om jag skriver film eller romaner, och det är ju samma sak där, var jag hämtar mitt stoff ifrån. Den konsten som ska bearbetas. För mig är det kroppsliga läsningar som gett mig mest. Kroppsliga läsningar ihop med platser och ihop med andra. Vi jobbar i gruppen men vi jobbar för att läsa av en plats eller för att hitta stämning en känsla som jag sen kan ta med mig och omsätta i en text. Romantext eller ett manus där kroppen ger mig ett helt annat sätt att upptäcka världen och det är ett fantastiskt verktyg för väldigt mycket, både prosa och manus börjar ju mer och mer förhålla sig till annan text. Till andra bilder. Man gör filmer som är referenser till andra filmer. Texter som är referenser till andra texter och det finns nästan någon slags desperation, kan jag känna, en problematik, att allting är relaterat till annat innan det här. Det finns stora produktionsbolag i USA där man säger att det är så himla surt, vi får in de här 25-åringarna, jätteduktiga och jättesmarta men de har bara sett film och tv i hela sina liv. Det jag menar är att på 70-talet kom 45-åringar som jobbat som läkare i 20 år och poliser och journalister och de hade liksom något annat att stå på. Där blir det här med att få något annat att stå på, att inte bara göra research genom böcker, det blir enormt värdefullt att använda kroppen. Som ett redskap att läsa saker och förstå saker. Och också att kroppen i grupp, man upplever saker i grupp. Läser av det.

Therese: Jag undrar, du säger att kroppsliga läsningen hjälper dig i ditt arbete när du sitter och skriver, jag undrar hur den processen ser ut. Om vi säger att du har varit och läst av kyrkogården som exempel, och sen sätter du dig och ska gestalta det i skrift, hur ser den processen ut? Och återkommer du till kroppen där vid skrivbordet?

Alexander: För det första så, för mig så, alltså det tråkigaste sättet är att skriva om kyrkogården. Det intressanta är att när jag arbetar som författare måste jag skriva en massa saker som jag inte har en aning om. Hur är det att bli jagad av en yxmördare? Hur är det att föda barn? Att leda en armé i fält? Hur är det att vara en docka som ska ta sig ut ur ett låst rum? Ingen aning men det jag kan göra är att hitta ett sätt att översätta detta för mig. Jag har aldrig varit jagad av en yxmördare men en gång var jag rädd för en hund. Jag har aldrig varit en liten docka som ska klättra ut ur ett fönster men en gång så hade jag svårt att hitta inne på Konsum. Och då ger naturligtvis en kroppslig läsning av en plats en erfarenhet som jag bär med mig. En koffert med mig. Jag känner på mig att någon gång i framtiden kommer jag att vara med och berätta en historia där jag kan gå tillbaka till de här upplevelserna. Kroppen har hjälpt mig att få en bild så jag återgår till känslan. Jag fick på kyrkogården, genom kroppen, bilder som gav mig sorg, hat inombords. Det är en bild som inte är den kyrkogården utan mer som skuggvariant av den kyrkogården. Så det är en känsla som kroppen har gett mig. Bilder. Bilder av något annat. Bilder av vattenfall, berg när jag var på en annan kyrkogård.

Tommy: Man tar ju intryck av allting där och plötsligt börjar man se. Bilderna. Sen om man använder dem eller inte det är en annan sak.

Aleksandra: Det lagras.

Tommy: Det är mycket som bara passerar. Stannar man upp en stund så ser man allt tydligt. Nu gör vi detta för att spara detta, och med den tekniken. Vi har varit på centralstationen tidigare men nu var vi där koncentrerat en halvtimme och jobbat och det är väldigt mycket man kan lära sig av det.

Alexander: Jag vill skjuta in där. Jag tror också att man kommer göra detta efter kursen men det är svårare själv. Man läser mer tillsammans. Vi hjälps åt att läsa och ta in. Hade jag varit på de här platserna och gjort kroppsliga läsningar själv så hade jag upplevt mindre.

Aleksandra: Jag tror också det. Vet ni varför? Jag tror själv att det kollektiva arbetet ger lite mod. Större djärvhet, eller?

Alexander: Absolut

Therese: Får jag fråga då, kan man låtsas kollektivet med de andra som ändå befinner sig på platsen? Om man tar centralstationen som exempel, nu var ju ni då en klass som var där men kan man låtsas den gemenskapen med de andra som är runt som är främlingarna? Tricka sig själv att vi är ju ett kollektiv?

Alexander: Inte lika mycket. Man får ju impulser av de andra. Platsen är ju inte bara utan platsen blir. En hägring i öknen när en vattenpöl blir en hel stad. Alltså Centralstationen blir något mer än Centralstationen för att man upplever och ser något annat i och med att det blir de här impulserna tillsammans. Jag kan fantisera saker själv men ännu mera när vi bollar fantasi.

Tommy: Jag tror att vår grupp aldrig skulle reagera på om vi gör något konstigt som att gå för nära någon, men andra människor gör det. Jag är extremt uppmärksam på om någon går för nära mig. Och om någon märker det med mig då är ju hela grejen förlorad.

Alexander: Ja, är man en totalt crazy snubbe som inte bryr sig om vad andra tycker så är det inga problem när man är själv, jag vill inte besvära någon annan människa och då blir det ju ett problem om jag gör något som en annan människa upplever besvärande.

Therese: Är det någon slags tillåtelse då som ni får, eller vad är det?

Aleksandra: Jag tänker att tekniken vi jobbar med blir ett slags alibi, man tillåter sig leva ut sina impulser och blir djärvare.

Alexander: Ja, och en trygghet att jag vet att jag inte kan kränka dig om jag går för nära. Vi har gjort en överenskommelse om vad som gäller så ingen känner sig illa berörd.

Tommy: Det är som ett socialt experiment. Klipp på youtube, prata med en främling som att du känner dem, bara för att de är filmade så känner de att det är okej. Men folk kanske tycker vilken skum person men bara det är en kamera så släpper det liksom. Men här slipper vi ju det med kameran eftersom vi redan har det som i gruppen. Annars tror jag att det blir väldigt självmedvetet. Tänker på främlingarna, hur ska de reagera? Men i gruppen tänker jag inte så. Vi bara gör det.

Alexander: Om man ska göra en generalisering så kanske det är en viktig del för författare. De mest extroverta är inte de som sätter sig och skriver. Författarna kanske är de som mest behöver en överenskommelse för att gå ut och integreras med andra människor.

Aleksandra: Det blir som en våg att ansluta sig till, eller?

Tommy: Det är okej, och då behöver man inte känna något annat men jag tycker ändå att det är svårt. Tar emot. Man gör ju inte sånt här även om det är kul och så.

Aleksandra: Jag kan berätta, det är en hemlighet, eller kanske inte är så mycket hemlighet men jag använder mig jättemycket av den typen av arbete ute på stan periodvis och studerar människor som karaktärer. Jag kan sitta bland folk, studera deras tempo, deras andning, ansluta mig. Och jag inbillar mig att de inte märker något. Som kroppsmänniska, vi är så vana att ta för oss. Eller vana och vana...det ingår på något sätt i arbete att studera en annan människa. Så det är väldigt spännande att höra er, att det kan vara laddat. Jag tror att det kan vara laddat även för en skådespelare.

Tommy: Jag blev påkommen med en sådan sak häromdagen. Det var två killar som satt och pratade. De hade varit och slagits med dem som tillhör Djurgården och det där är något som jag sitter och skriver om precis så jag spetsade öronen lite. Sänkte Iphone, hade hörlurar på men lyssnade. Och tycket att jag var iskall som satt och läste och lyssnade på snubbarna men sen när de gick så sa de "hej då mannen vi ses." Ingen tvekan om att de hade upptäckt att jag satt och tjuvade. Men de var ju lugna med det.

Aleksandra: Vi lärare har olika pedagogiska strategier, för att få upp ett intresse för kunskap. Mitt sätt är att locka eller ge en liten push i ryggen. Andningen är ett av mina redskap. Kan man inte göra något annat kan man i alla fall andas tillsammans, hitta en gemensam rytm i andningen, samspela, kommunicera genom andning. Kan ni säga något om det? Händer någonting hos dig Tommy och hos dig Alexander när ni jobbar med vår andningsgymnastik?

Tommy: Jag har varit sen någon gång och det kan vara att man precis pratat i telefon eller vad som helst. Så kommer man in och så kan man koppla bort, för det är det jag tycker att man gör. Koncentrera sig på något som är så enkelt som att andas gör att man släpper fokus på en rad andra grejer. Så som en start på dagen är det ju helt utmärkt. Sen är det ju det att man gör det tillsammans med folk. Man ser på de andra och de går in i det, man följer bara din röst och det som du säger och så tillslut kan man göra det automatiskt och det är ju väldigt lugnande.

Alexander: Där möjligt att andningen hjälper att komma in, för att jag ska kunna jobba med kroppen i grupp så hjälper det mig att komma in i ett annat tillstånd liksom. Då kan andningen hjälpa mig att komma in i det tillståndet. Jag tror

att gruppen är viktigare än andningen, sen är det ju inte samma sak som att säga att andningen är oviktig. Alltså någonting, man byter hatt, man byter kläder, man tar på sig sin skådespelarmössa.

Aleksandra: Hur är det där ögonblicket mellan inrefokus och fokus utåt, att byta perspektiv? Att titta någon i ögonen lite extra länge till exempel?

Alexander: Det är alltid häftigt det där, man ska ju inte titta varandra för länge i ögonen. Det blir ju så direkt hotfullt och konstigt om man gör det. Det är en konstig sak om man gör det. Att titta varandra i ögonen för länge det är ju som att krama någon för länge. Det är en av många saker som hjälper en att komma in i att vi är en grupp. Det tar emot lite första gången.

Tommy: Det har blivit lättare. Jag kommer ihåg jag och Niklas fnittrade oss igenom en sådan. Det blir som arga leken, känslan att man måste ta vägen någonstans.

Aleksandra: Vad är det för känsla?

Tommy: Det där att det är lite lustigt. Det är märkligt att det är det egentligen. Men det känns obehagligt för att man inte är van vid det. Det är absolut lättare med tiden. Jag tänker att jag, när jag går på möten och sånt, jag är nog bättre nu på att hålla kvar blicken. Jag är nog den som inte viker undan med blicken nu efter det här som vi har jobbat med. Och det känns ju som en liten framgång.

Aleksandra: Men som författare spelar det någon roll att våga möta blicken längre med andra människor?

Alexander: Menar du främlingar eller andra människor i en grupp?

Aleksandra: Överhuvudtaget. Är det någonting, är det en kunskap eller är det likgiltigt? Andning, att kunna landa och vara hos någon annan? Via sin andning och via sitt möte med blick? Tror ni att det påverkar författaren i längden eller?

Alexander: Jag måste säga att jag inte känner att jag är hos någon annan när jag är där med min blick. För mig är det lite märkligt först, men sen åker man igenom det här. Vi bygger ju upp murar, inte som nu kanske då man sitter så här på ett möte men när man är på stan och så, då finns det en massa saker vi gör för att visa varandra att jag är inte knäpp. Jag kommer inte, du kan vara med mig, vi kommer kunna vara i samma rum. Och en hel del av dem måste vi bryta och då blir det här ögonblicket att titta länge på någon med ett sådant sätt det blir liksom att riva barriärerna. Okej, vi gör det här nu, vi är i samma grupp. Vi ska larva oss ihop och vi utgår från våra sociala jag och blir något annat. Nu tappar jag frågan, vad var den?

Aleksandra: Min fråga är, i förhållande till din yrkesfunktion och identitet som författare, om arbete med medveten andning och blick är viktigt. Vi kan kalla det för närvaro. Har ni någon tanke om det?

Tommy: Nej, jag har inte reflekterat över det alls förrän nu utan jag har bara gjort det och tänkt att det blir lättare för varje gång och jag vet inte varför riktigt. Men jag vet inte om jag kan svara på det på annat sätt än det att när jag är som vanligt så har jag nytta av det om man säger. Jag vet inte om det är närvaro, det kanske det är. När man ska vara redo så ska man vara redo fast man inte har någonting att göra, eller vad man säger. Man kan inte stå och sova på scenen och sen bara just det ja, det är jag. Man måste vara beredd även om det inte syns.

Therese: Jag har suttit och skrivit ner här, och ett ord ni återkommer till hela tiden är GEMENSAMT. Gemenskap, gruppen. Då tänker jag liksom, att sitta och skriva, det är kanske ibland ganska ensamt. Ni betonar att ett värde med det här arbetet ni gör är det gemensamma, har jag uppfattat det rätt? Är det ett värde för er i ert yrke att nu få komma till ett sammanhang där ni möter något gemensamt? Kopplar ni det till det som Aleksandra säger med att möta någon annan, vila hos någon annan? Redskapen som hon ger? Förstår ni vad jag far efter?

Tommy: Jag förstår. Jag får ingenting gjort om jag gör det själv. Jag måste jobba med någon annan. Så har det varit. Som nu när jag skriver så skriver jag med någon. Jag får en idé och då måste jag höra av mig till någon om den. Vill du jobba med mig? Så, jag vet inte, det är väl inget svar på frågan men jag har känslan av att göra saker tillsammans är väldigt mycket roligare än att göra dem själv tycker jag. Även om jag skulle vilja sitta själv.

Therese: Kan man säga att de upplevelserna ni gör i kursen nu, det gemensamma som ni betonar att det är ett värde för er för att det står i kontrast till hur er yrkesvardag kanske ser ut? Kanske inte för dig då eftersom du jobbar mycket gemensamt men för dig Alexander?

Alexander: Ja absolut för jag jobbar ju själv och då blir det ju väldigt kul att träffa andra människor på ett sätt så blir det. Jag tycker att jag träffar andra människor mer när jag fikar med dem än vad jag gör på den här kursen i möte med

de andra. Man pratar med varandra men här går man ju runt och andas konstigt. På ett sätt är vi tillsammans men vi är ju väldigt asociala. Jag känner ju inte någon för att vi är clown ihop.

Therese: Det du beskriver är att på centralen hade det varit omöjligt att göra det arbetet utan gruppen.

Alexander: Ja att göra övningen.

Therese: Men det är det jag menar, hjälper det här dig som yrkesmänniska, det gemensamma?

Alexander: Ja.

Therese: Så gruppen och det gemensamma är ett viktigt redskap?

Alexander: Ja för att utforska en centralstation. Utan gruppen går det men det blir mindre givande.

Aleksandra: När ni skrev er text Jagade av dimman, hur gjorde ni det?

Alexander: Jag hade en idé och Tommy hade en annan. Vi hade bägge Englund att utgå ifrån. Vi träffades och så sa jag vi tar den här, du sa jag tycker den här är bättre, jag höll med. Sen plockade vi ut våra meningar.

Tommy: Ja, vi var väldigt praktiska. Det här är ett kapitel i boken så är det karaktärerna som man skriver om, som han beskriver, de arbetar på ett fältsjukhus och hennes upplevelse av soldater som flyr från fronten. Det är en dimma som de säger, och den tar död på dem. De flyr från den. Det är skrivet ur hennes perspektiv hela den sidan. De säger, de tycker, de gör. Så vi tog olika perspektiv. Det är deras, vi gick på känsla.

Alexander: Ja, du skrev och jag skrev, är det här en bra mening? Ja det är en bra mening liksom. Det är nästan som att redigera.

Aleksandra: Hade ni någon nytta av kroppsliga läsningar i det här sammanhanget?

Tommy: Jag vill säga ja men jag tänker på hur, hm... det var en anledning till att jag tyckte att den här sidan vi valde var så bra för att jag får lite kväljningar när jag tänker på det. Det händer något fysiskt just när de beskriver hur dem går tillbaka och dimman lagt sig, alla är döda och de kan inte göra något. Det är starkt för man känner det i sig själv. Att inte kunna göra något, att drunkna inifrån. Det känner man och det är starkt. Då i mitt huvud så går jag inifrån på kanten till skyttegraven och tittar ner och det är väl så jag gör med kroppsliga läsningarna. Att när jag härmar någon så känner jag saker.

Therese: Det du säger med att härma någon, för när jag har tittat på er utifrån, ni har ju olika val för hur ni vill läsa de här platserna. Så har jag märkt att du ofta härmar och jag undrar hur har ni valt mellan de här metoderna? Är det något som ni har tänkt över? Det här ligger mig närmare till hands när jag gör en kroppslig läsning etc etc. Du (Tommy) återkommer till repetition

Alexander: Vad gör jag?

Aleksandra: Du jobbar ofta med tempo

Therese: Jag håller med och sen upplever jag att du gör ofta Shape. Du formar din kropp till den form som du upplever att rummet har. Hur kommer du till det valet tror du?

Alexander: Jag tror att jag arbetar med att hitta berättelser i rummet. Berättelser jobbar med tempo och det blir stegringar, konflikter. Jag försöker hitta konflikter i rummet. Långsamt till fort etc. Tes och antites. Om jag ser att någon gör något så är jag nog intresserad av någon slags kontrast.

Aleksandra: Vi har tekniken som redskap, för att jobba och för att för att vi ska ha ett gemensamt språk så att vi kan prata om det vi gjort efteråt.

Alexander: Jag måste fråga dig (Tommy), varför tror du att du använder dig av repetitioner?

Tommy: Det är nog för att det är lite tryggare tror jag. Låter någon annan ta befälet.

Alexander: Jag vill skjuta in en fråga bara, har du (Tommy) mycket lättare att jobba med män eller kvinnor i vår kör? Jag har mycket lättare med männen.

Tommy: Nej, det skulle jag inte säga. Det beror på.

Alexander: Jag menar så här, om vi ska gå in och göra en sak ihop så, om vi ska gå över någons gräns så är det för mig mycket lättare att göra det med en man än med en kvinna.

Tommy: Nej, faktiskt inte.

Alexander: Jag känner att jag är rädd för att gå för långt. Göra något som är oförsiktigt. Jag är stor och lång och van vid att vara försiktig liksom. Sådana saker att ta i för hårt.

Tommy: Nej, det har jag inte alls.

Alexander: Jag är mindre rädd för att göra fel med en man. Men det kanske inte behöver vara så för alla, det skiljer sig ju så klart.

Tommy: Det är lika svårt med alla. Jag har inte tänkt på det.

Alexander: Men då är det ju säkert inget problem för dig ju, det är ju jättebra. Jag skulle nämligen önska att det var helt könsneutralt. Det är inte natt och dag men det finns lite så att jag är mer försiktig. Och det vill jag inte vara.

Aleksandra: Hör ni, vi måste börja avrunda lite. Det är oerhört spännande att höra er, att vårt gemensamma arbete klingar i er, det stärker min spaning. Vi ska hålla igång dialogen, vi "kroppsmänniskor" och "tankemänniskor". Det tycker jag är oerhört viktigt om det ska bli någon förändring ... någon gång på sikt... jag tänker att det är viktigt att vi kan mötas på våra olika villkor. Prova på att kliva mellan våra rum.

**

Klicka på länken: INTERVJU MED ALEKSANDRA

Under tre tillfällen talade jag med Aleksandra i 60 minuter vardera långa samtal.

Del 1 – Var kommer jag ifrån?

Del 2 – Var är jag nu?

Del 3- Vart är jag på väg?

Del 1 finns med dokumentationen som audiofil bilaga.